

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 d., 6 luni 3 d. 60 cr.; 3 luni 1 d. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 d., 6 luni 4 d., 3 luni 2 d.
Pentru sîrindatate pe an 12 d., 6 luni 6 d., 3 luni 3 d.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiea tipografie archidecesană, Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențe sunt a se adresa la:

Redacția „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.

Episole nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoieză.

INSETIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu literă garnită și timbrul de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Resbelul.

Sibiu, 13/25 Ianuarie.

Fantasiile, ce și va fi făcute Rusiei înainte de a incinge rebelul, le vedea acum pînă peste așteptare realizate. Cu ghembuchiile pe peștel Turcului voiesc Rusia a dictat pacea în Constantinopol. Dovadă este, că trupele rusești nu s-au opus la Adria-nopol, ci, fără a-și îngădui timp de resfărătu, alergă către Gallipoli pentru a ajunge acasă oraș înaintea Englezilor, care vin de la insula Malta. Gallipoli, este cheia Dardanelor, va să dică, dacă Rusii ajung la Gallipoli înainte de să corabile engleză în canalul, ce duce din Archipelag în marea Marmara, atunci Constantinopol este izolată și dată pe mâna Rusilor. Turci, desigurări, n'au aruncat încă arma de a măna. La staționarea drumului de feră Giadal-gia în apropierea Constantinopolui s'au făcut fortificații pasageră pentru a opri trupele de invazie. Cum poale jumătatea drumului de la Adriano-pol și Constantinopol s'au fortificat localitatea Ciorlu, care are de a servi quasi de redută pentru fortificațiunile din Giadal-gia. Considerând însă de o parte cantitatea și calitatea trupelor despre care mai dispune acum Turcia și de altă parte localitățile nefavorabile pentru apărare și grăba cu care s'au fortificate, întrăgă dispoziții se degradeză la o simplă demonstrație analoga desvăluirei stegului profetului.

Români sporesc mereu în operațiunile de la Vîdin. O brigădă de cavalerie a ocupat Florențieni, (spr. vest de Vîdin) și a sevărît astfel pe deplin impresunțarea forțelor. Bombardamentul se continua cu succesiuni de partea Românilor. Alături proiectile române au aprins fortul Belgradică langă Vîdin. Sciri mai datează despre această faptă ne lipsește încă, deoarece

diarele române nu ne au sosit de Sâmbătă.

După scîrile din Belgrad, armata sérbească sub comandă generalului Belimarcovici, compusă din corpul Sumanja, Morava și o diviziune de la Timoc, operăză în trei colone către Novi-Bazar, Prisina și Pristen. Prececum a comunicat guvernul sérbește în mod oficial, Sérbiul au afiat la recucerirea localității Cursungul capetele dela 24 soldați sérbi și 2 ofițeri sérbi, cari fuseseră prinși de cănd cu luptele prime, în tîpe înaintea orașului. Nu ne înținem că comandanțul turcesc, care este capabil de astfel de fapte, se va grăbi a face o reprezentăție la puterile gărate pentru vîntamăra conveniunței de la Geneva prin — Sérbi.

Revista politică.

Dela Viena se imbuldează scîrile care anunță criza ministerială. Înca la 23 Ianuarie se arătă simptomele. În seîntină din dîna aceea depuțații erau foarte numerosi. Se lățise faima că regimul și-a telegraft pe toti aferenții de unde și i-a avut. Înainte de seîntină clubul stângelui a avut seîntină. Aci s'a pus întrebarea, că cîre nu ar fi bine să facă cu situația unei politici și remână desbaterea generală a tarifei vîmilor pe altă data. Propunerea acăsta nu aflată în clubul progresiștilor a devenit o regulă. În clubul progresiștilor s'a decis a sărui pe lângă vîmile statutorită pentru cafea și petrolen. În clubul progresiștilor noi s'a deputat în plenopotentia la una parte la conferințele aranjate de regim și la altă parte a cestui că clubul nu este aplacat a accepta vîmile propuse de regim. În fine după frâmențările acestor ale parțidelor din senatul imperial, pe la 11^{1/2} ore a.m. se deschide seîntină, carea n'a durat multă decât 1/4 de oră și carea s'a închiș de președintul Rechbauer cu următoarea declarăție:

„Guvernul exprimă dorința prin-

ministrul-president, ca astăzi să nu ne desbată proiectele puse la ordinea dielei, privitoare la tarifa vîmilor nici legile de introducere la tarîfă. Ci de oare sunt propunerile de ale guvernului de mare importanță și cari pot avea asupra situației politice mari înirință, casa să acomodeze dorința guvernului.“ După aceste închide seîntină și propune altă seîntină pe Sâmbătă 26 Ianuarie.

Indată după seîntină ministrii au avut conferință cu presei. Casei Rechbauer. După aceasta fure invitați președintii cluburilor și Dr. Herbst la o conferință pe dîna următoare la 11 ore a.m. Se afirmă, că regimul va declaratiuni și va provoca președintii cluburilor a repetă declarăția în cluburi. Dacă cluburile se vor decide pentru o conferență a participe, regimul și va preciza acolo posibilitatea și se va hotărî dacă persiste pe lângă demisine.

De cănd s'au întîmpălat aceste, faimile despre criză au luit un avînt și trageră seriozitatea crizei la îndată nu aflată credință. Ce e mai mult, după cum se spune și corespondențul nostru din Budapest, credința despre criză este respinsă și pe acolo și mai este temere să nu se molipsesc și cu ministerul unguresc.

Inainte de a trece la politica esternă amintim că judecata adusă astuprui lui Miletei a facut sângere în Cisilvania și în toată Europa apusana. Judecata aceasta este cel puțin inopportună. Vom vedea se va dîce instanța supremă.

Cestuiene Basarabiei române jocă și astăzi un rol însemnat.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ primește din Petersburg cu data de 8 Ianuarie, o corespondență pe care o numește interesantă pentru negociațiile de pace. Reproducem din organul său Bismarck, parte corespondenței privitorie la România.

Noi cunoscem cu mult mai bine, deoarece acel corespondent, scăpicinele, se-

naturile și caracterul popoarelor de dincolo și de dincolo de Balcani, spre a dorii o legătură mai strânsă cu ele. Moldo-Vlahia, Bulgaria, Serbia etc. sunt pentru Rusia locuri de desordini, consumări de forță și sacrificii, fără a aduce un profit. Pe de altă parte fi libere de tribut și de legăturile lor cu Porta, nu ne impărtă dacă vor fi său nu recunoștință. Astfel și cursul lumii și cu ele nu să așeafat altceva, de căd le-a scos din foc urul său de castanie. Astfel-a trecețul general Gurko pentru a dôna știa Balcanii. Pe când prima sală trezării ni se dă importanță, acăstă de a doua trezere e numită incepul unui sfîrșit glorios.

In cea ce privește formarea nouelor state mici din Balcani, relațiile lor dintre ei și cu Europa, acestea reprezintă îndoînțe, până când diplomația noastră și-a început și termină opera, și pacea de Paris și va spune cu acestă cauzină ultimul ei cuvînt. Dacă resbelul nu poate să cumpăre, comunicându-i dorința și condițiile ei de pace.

Rusia acuza trebuie să și salve onoarea și valoarea ei politică dinaintea Europei.

Astfel Rusia va cere restituirea bucață din Basarabia împreună cu gurile Kiliie la Dunăre care i-o lăua tratatul de Paris spre a slabii. Acăstă însă nu se poate face fără despăguire pentru România, care se luptă cu noi alături. La Constantinopol ca și altura, trebuie să se familiarizeze cu ideea, că România trebuie despăguită pentru acăstă cedare (?). Unde? și cum? acăstea și trebuia negocierilor de pace, cărora le urâm în sfîrșit mai bine decât renumește conferința din Constantinopol, tîntuită înainte de isbuințarea resbelului.

Si „Cor. pol.“ ia notiță într-o epistolă din București despre cestuiene Basarabiei române și aduce în combinație cu acăstă și retragerea

FOITĂ.

Unele datini la sérbătorile crăciunului și la anul nou.

(Sfîrșit).

Altă orăjune, compusă din mai multe de un literat (autorul nu se scie), înse și mai regulată și cuprinde mai multe variajuni, care în orăjunele precedente nu se așa. Această orăjune este publicată în cîrticica: „Învîțătorul copiilor“ edată de o societate. — E'to:

Oratorul:
A ho, ho, copii și fraji,
Stăji puji și nu mănaș,
Lângă boi vălătrăji
Să cuvîntul mi-ascutăji:
Să's seculat mai an
Bădică Troian(*)
Să-i incedacăt
Pe un cal învețat,
Cu nume de graur,
Cu sună de aur,
Cu frâu de mătasă

Căt viață de grăsă*)
Să'n scără el s'a ridicat,
Peste cămăru s'a uitat,
Ca sălegă un loc curat,
De art și sămănăt.
Să curind s'a apucat,
Cămpul neted de art:
In lungă
Să'n curmeșid,
Să' apucă într'o joie
C'un plug eu doisprejde boi.
Boi bourei
În cîdă cod'albei
În frunte pînăjai.
Mănași copii!

Copiii:

Hei! hei!

Oratorul:

Diua totă a lucrat
Brăzda neagră a resturnat,
Să po brezde a sămănăt.
Grân marunt și grân de vară,
Dee Domnul să resară.
Mănași copii!

Copiii:

Hei! hei!

Orațorul:

Să căt lucru a sfîrșit,
Iată mări s'au ivit

Iată mări s'au stîrnit:

Un vînt mare pe pămînt,
Să ploie multe după vînt;

Pămentul dea răcorit

Să semenă o mojăt.

Tot mai mănași copii!

Copiii:

Hei! hei....

Oratorul:

La luna de sepmătămă,

Iști umplea cu aur măne;

Si se dusă ca să vîdă

De i-a dat Dumnejugea rôda.

Si de-i grăul resără,

Si de-i spicul aurit.

Era 'n paș cu vrabia

Era 'n paș cu tresia

Mănași mai copii!

Copiii:

Hei! hei!

Oratorul:

Troian iute s'a intors

Să din grăjd de loc a scoș

Un alt cal mai nădrăvan

Cum i plăcea lui Troian:

Negră ca corbul,

Iute ca foul,
De nu-l prindea locul
Cu potocive de argint

Ce sunt sporiici la fugă.

Mănași mai copii!

Copiii:

Hei! hei....

Oratorul:

El voioș a 'ncalecat,

La Tighin a apucat,

Să cîl a cumpărăt,

Ca să facă seceri mari,

Pentru secerători tari,

Să și facă seceri mici

Pentru copilaș voiniči,

Să altele mai mărunjele

Cu mănușe de fierile

Pentru fete tinerele.

Mănași mai copii!

Copiii:

Hei! hei!

Oratorul:

Să-i strins fine

Să vecine

Să toți finii

Să vecinăi

Să vîro trei babe bîtrâne,

Care scîn rîndul la pâne.

Să pe cîmp i-a dus,

ministerului Bratianni. Pentru că, dice corespondentă, ministrul Bratianni a declarat amicilor săi politici, că ca un astfel de act nu va subscrive nici odată.

Dementirea, că nu ar exista propuneri de recesună din partea cabinetului din Petersburg, se vede a fi fără temeu. „Cor. pol.” variază numai întratărea de alte diare, în ceea ce privește afacerea acăsta, că ea comunica publicului, că Rusia este aplăcută a drept despăgubire altă parte din Besarabia rusească.

„W. T. Bl.” comunică ceterilor săi condițiunile de pace a le-Rusiei: Bulgaria se să scotă de sub domnia trecerii și să se impărtă în două ținuturi: Cis și Transbalcania. România să fie independentă și pentru sacrificiile sale capătă un adaus. Serbia se va constitui sub acele condiții cu și Romania. Muntenegru capătă totă ținuturile către i s'ar recunoaște de conferența dela Constantinopol, portul dela Antivari și o părție din litoral. Bosnia și Erzegovina română provincii autonome ale Turciei. Rusia capătă Armenia până la Eufrat, dimpreună cu portul Batum. Rusia mai cere o despăgubire de o miliardă în bani și ocuparea unor teritorii turcescă până se va plăti mihiarda.

Parlamentul italian este închis până la 14 Februarie.

Reglele Spaniei Alfonso s'a cununat în 23 Ianuarie n. în prezența reprezentanților corpurilor de stat, ai aristocrației și diplomației.

Corespondențe particulare ale „Telegrafului Român”.

Budapest, 11 Ianuarie. În viața națională cea mare a vietei constituționale, avem la ordinea dilei și crise ministeriale. De ocândată criza a intrat numai în cabinetul din Cislaitania, cum an din, dar nu este a ministeriului nostru, în intelese mai special. De altfel pără de care se va sdobi cabinetul din Cislaitania, pactul, are atâtă tărie încât și în stare să sdobescă și pre al nostru. Ce nu va putea pactul, va ajuta politica esternă. Opiniunea publică e pe față care di mai nemulțumită cu atitudinile lui Andrássy-Tisza, făcătă rezbului oriental. Aceste sunt vorbe, ar putea dice cineva. Vorbe sunt, de și sunt fipate cu negră în deci de mii de exemplare pe paginile pressei magiere, darău în fine vin și faptele: coalitionarea ce se pregătesc de omenei de diverse partie, de barbați caruia sunt trecurt prin ministeriale de mai nainte, spre a dă-

resboiu lui Tisza, sunt simptome, ca dacă nu avem în faptă criză ministerială, ea se pregătesc.

Kossuth iéră și-a înălțat glasul din retragerea sea dela Collegio. Kossuth într-o epistolă lungă depinge în egru și în negru consecințele resibiliului actual din orient și prevestesc cu stăruință, că Rusia după ce va termina cu orientul, va să pică cu imperiul otoman, se va apuca de imperiul austro-unguresc. Kossuth spune că acum la facerea păcii vor ramăne nemulțumiți slavii, vor ramăne și români, care fantășă și Dacia cum a fost înainte de invaziunile popoarelor. Rusia și va spăla măslini înaintea slăvilor și românilor, aruncând totă vina asupra Austro-Ungariei. Era ve, nu am putut face pentru voi ce am dorit, pentru că nu am avut mâna liberă. Trebuie să las după voi Austria-Ungarie, ca să-n-mi închidă calea.

Însă bun și Djeu, ce n'am putut face acum voi face de altă dată, fățuim numai credinciosi. Kossuth desvoltă în fine și planul cum va procede Russia după formularul din Polonia și din Turcia. Patronul „apăsatelor” din Austro-Ungaria va instiga pe Slavi și Români să se plângă și să se arate nemulțumiri. Instigătunarea se va su-prime. Diplomatia rusescă va între-vine și va pretinde că Austro-Ungaria să fie „drepăta” către ei, „apăsată”. Din Austro-Ungaria i se va respondă că aci nu sunt apăsați, prin urmare, nici de lipsiți de dreptate nu potă fi vorbă. Dară agitațiunile nu vor lipsi și mai departe, sănge va curgo, și Russia atunci va pași dicând că nu mai poate suferi atrocități, că vrea să fie odată ordine în Europa și va urma cea în Polonia și cea în Turcia.

Kossuth se identifică pe sine cu Cassandra. Prorociile acesteia se lăsă în batăie de joc. Cădere Troiei însă i-a dat ei drept. Așa și cu denușul și prorociile sale.

Mam ferit de o lungă bucată de timp, înceoae a vorbi despre afaceri casnice de a le noastre. Cauza și este cunoscută. Nici acum nu intru în amănunte, măcar că aș avă unele de dis, cari 'mici zac ca o pără de moră pe pept.

Pe aici străbătuse cu vre-o căte-va septămână înainte de sérborile crăciunului vestea că în Budapesta ar mai apăra o folie politică și încă un diair care să apară în tote dilele. Ut figura docet diair așteptat nă-apărat, a apărat însă altul la Drôvăș, de dñouă ora pe septămână. În punctul acesta încă să povestesc o poveste, căreiu nu mi vine aia din credemțul. Vîitorul va clarifica poțe și adeverul său neadeverul celor povestite.

Ați făcut și au făcut bine cei ca atî și an contribuit ca făoa acesta să apară de trei ori pe septămână. Deacă nu s'ar păre ca o lăuda propriă văsi comunică parentele de bine ale multor cunoscute pentru acest sacrificiu adverat pe alturi naționale. Stăruință a să împlină astăptările publicului român pe deplin — dinarii noștri să devină căt mai curând dinarii cuoptian^{*)}

nățenă să stee mort! Nu putem de loc presupune, că regimul va susține suspendarea întrebunării unei linie deja construite. Si apoi finanțării de la „Staatsbahngesellschaft” încep nu vor sta cu mâna în pălă, urânduse cu resignație la mortificarea pro tempore a capitalului lor. Vom vedea prete putină vreme, dacă pesimismul nostru în privința acesta a fost indeptărit. —

Veti fi aflat, că mult adoratul nostru Nică Popescu, pictorul nostru național, măndru Român, și cu deosebire a Bănățenilor — căci și fiul Bănățului a fost el — și-a dat enfiel nobil în manile Creatorului săi în Lugos la finea lui Decembrie. Bătălu Popescu! Din Roma a alegat încocă pentru a zugrăvi biserică cea mare de aici, voind că și pune un monument, care ar mărturisi vîitorime despre geniu său; și — mărtonă nelinișteă îi să frânt deodată penul din mâna! Pote-se o sorte mai crudă? Eternă fie memoria acestui măestru de artă, admirat de toți, căci l-au cunoșut! —

Am fost surprinsă, dar într-un mod placut de ortografiă „Telegrafului român”. Bine-ăstăi facut! Fratii noștri din România, ei sună, cără atât prin numărul și prin poziția politică și prin progresul lor în cultură, au dreptul să cără de la noi, cestia din Ungaria să urmărească. Apoi și filologia românească spre foneismi „vezi bine, nu filologia Blajului, ci aceea a lumii mari și mai progresate!

Incheiu, dorind „Telegrafului român” în haină lui cest nouă succese cel mai favorabil! —

Procesul Miletiei.

(Urmare).

Președintul: Ce mai ai să spune în față mărturisirea lui Rovancovici? — Iovancovici: Acum voi să dovedesc în contra comitetului suprem al Consiliului Horthy. **Președintul:** Acăsta nu are loc aici. — **Defensorul Polit:** Ma rog a asculta pe marior din punct de vedere al defenței.

Procurorul Bókhi: Dacă am asculta tot ce au vorbit acești doi domini în curs de șéptămâni că au fost întemnițați împreună, atunci ar trebui să așteptăm cîte scăzută.

Polit: protestez contra procederii, după care mariorul nu este eriat a constata starea reală a lucrului.

Președintul (către Iovancovici): Ce mai ai de observat față de făsuarea lui Rovancovici? — Iovancovici îstorisește, că comitetul suprem a tractat pre Rovancovici cu cîndigă de „șutină floră” și-i a dat banii, că comitetul să îl elibereze.

Cu acesto se termină făsuarea lui Iovancovici. Mileticii se roagă a se da certe protocoletul ce cuprinde făsuarea lui Rovancovici.

^{*)} Mulțumim!

Red.

Si pe toți i-a pus,
Lu lucruri pământului
În recreea vîntului.
Mânați copii!
Copii:

Hei! hei!

Oratorul:

Ei eu stăpînu apuca

Si eu drăpa seceră,

Si prin lan înainta,

De pără că înnotă,

Alții în urmă legă,

Snopuri halte aduna

Si clăi măndre rădăca

Ce la sôră se usca,

Mânați copii!

Copii:

Hei! hei! . . .

Oratorul:

Apoi carale necrăca,

Si pe tote le căra

Si girești halte dura,

În capul pământului

În sterjă vîntului,

Apoi aria si făcea

Si din grăjd mai aducea;

Dece iepe

Tot sirepo

Si de par că le legă,

Si pe tôte le mâna
Împregnăr parulai
Deasupra făciarului*)

Mânați mai copii!

Copii:

Hei! hei!

Oratorul:

Iepole mere fugia

Funia se tot stringea

La par iute ajungea

Si grăul se treiera,

Si flăcăi l' vîntura

Dimerila**) scutura,

Harabale încărus

Si la mără le pleaca

Mânați mai copii!

Copii:

Hei! hei!

Oratorul:

Ér hófa cea de mără,

Când vejhă atâtoara,

Incărcate cu povâră

Pusă coda pe spinare

Si pleca în fugă mare

La cea lunca de scăpare;

Lunca mare

*) Deasupra ariei.
**) Mesura de 11 oca.

Frunză n'are
Lunca mică, frunză n'pică.

Ér morariu mester bun

Dărea moră pe cătun*)

Si-si luă cojoc mitos,

Si-mi-l imbrăcă pe dos.

Si-si luă cicoancă 'n brau

Si-mi luă și un frâu.

Apoi iute alearga

Mórca cu frâu o legă

Si-o apuca de călcău

Si-o punea pe capătun;

Si-i da cu cicoancă 'n sele

De-o aşedă pe măscă.

Mânați mai copii!

Copii:

Hei! hei!

Oratorul:

El o lăua de lăptoc

Si-o ieră în vad la loc.

Si turna deasupra 'n cos

Grău măruntjei ce ed roșu.

Grău și săgeșă pe vatră

Si din coș cădes sub pără

De sub pără în covată

Curgea fără curată.

Mânați mai copii!

Copii:
Hei! hei!

Oratorul:

Troian mult se bucură,

Decinuia măreia dă,

Pe morariu lu dăruia,

Apoi calaro suia

Si voios se înturnă,

Cu flăcăci ce măna.

Ér' boiu se opintă

Si rōtești scărjea.

Mânați copii!

Copii:

Hei! hei!

Oratorul:

Iată măndra jupânsă,

Dochnia*) cea frumosă,

Ce angela tocmai din casă

Chirotul flăcăilor,

Scărjeștil carălor;

Si'n cămară că mergea

Si din cuiu 'si aleaga,

Si tău mări și casă desă

Tot cu pândeă de mătăsă.

Ea sefeca (suflete) mănece albe,

Si-arăta brațe d'alle;

Si cernea, mări (măi) cernea

*) Căteva case, nu toamai sat.

*) Aici se poate pronunța numele gădei unde ureză, d. e. Marghioala, Măriora, Eleenja, Anienja unde

